

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG25/10464 din 03.04.2025

la proiectul de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru (restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru și modificarea unor acte normative) (număr unic 125/AGCC/2025)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate”.*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost publicat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, asigurând accesul părților interesate pentru a-și exprima opiniile și a face recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. Ca urmare, se constată că a fost respectată etapa esențială a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor, conform art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

În consecință, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra și luând în considerare termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare: *”Adoptarea proiectului hotărârii Guvernului vizează consolidarea activității Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, astfel încât să se asigure resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, în condițiile necesității extinderii domeniilor de activitate, cerințelor legislative și noilor inițiative.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că, proiectul modifică Hotărârea Guvernului nr. 959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, fiind propuse majorarea efectivului-limită și consolidarea subdiviziunilor structurale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, completarea domeniilor de activitate, listei atribuțiilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, prevederilor statutului Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, prezentarea noii structuri și noii organigrame ale Agenției și abrogarea normelor contrare reglementărilor internaționale.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru și modificarea unor acte normative.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*

- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Totodată, în nota de fundamentare, autorul a descris impacturile corespunzătoare obiectului de reglementare a proiectului de hotărâre de Guvern supus expertizei anticorupție, și anume impactul asupra sectorului public, impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, impactul asupra sectorului privat, impactul social.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Potrivit autorului: *”Implementarea proiectului presupune alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, având în vedere modificările structurale planificate și introducerea unor funcții noi. Aceste transformări implică majorarea cu 7 (șapte) unități de personal suplimentar, ceea ce generează costuri adiționale estimate la 138147 lei lunar, echivalentul a 1657764 lei lei anual. În prima jumătate a anului 2025, sarcina bugetară va înregistra o creștere treptată, atât din cauza duratei semnificative necesare pentru promovarea și aprobarea actelor normative, cât și în funcție de ritmul ocupării posturilor vacante. Informațiile detaliate privind volumul necesar al cheltuielilor de personal sunt reflectate în Anexa nr.1 la prezenta Nota de fundamentare. Aceasta include o analiză completă a costurilor pentru fiecare poziție nou creată, în concordanță cu nivelurile salariale stabilite și cu alte cheltuieli obligatorii, precum contribuțiile la bugetul de asigurări sociale de stat. Această prezentare detaliată asigură transparență în procesul de alocare a resurselor financiare și sprijină o planificare bugetară riguroasă. De asemenea, implementarea proiectului va fi monitorizată atent pentru a garanta utilizarea eficientă a fondurilor publice și atingerea obiectivelor stabilite, fără a exercita o presiune nejustificată asupra bugetului de stat. Creșterea graduală a sarcinii bugetare oferă posibilitatea unei adaptări progresive a structurii instituționale, asigurând flexibilitatea necesară în procesul de implementare a modificărilor. Astfel, proiectul poate fi realizat într-un mod sustenabil din punct de vedere financiar, respectând obligațiile bugetare asumate și promovând un echilibru optim între eficiență și sustenabilitate.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, prin includerea de noi responsabilități legate de elaborarea și coordonarea politicii de stat în domeniul evaluării bunurilor mobile și imobile. De asemenea, Agenția va participa activ la procesele de elaborare, actualizare și aprobare a standardelor de evaluare și va asigura colaborarea cu organizațiile internaționale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru și vizează consolidarea activității Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, astfel încât să se asigure resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, în condițiile necesității extinderii domeniilor de activitate, cerințelor legislative și noilor inițiative.

Proiectul modifică Hotărârea Guvernului nr. 959/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, fiind propuse majorarea efectivului-limită și consolidarea subdiviziunilor structurale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, completarea domeniilor de activitate, listei atribuțiilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, prevederilor statutului Instituției Publice Cadastrul Bunurilor Imobile, prezentarea noii structuri și noii organigrame ale Agenției și abrogarea normelor contrare reglementărilor internaționale.

Proiectul promovează interesul public privind restructurarea domeniului geodezie, cartografie și cadastru și modificarea unor acte normative.

03.04.2025

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal